

Ohje kaupan koronatoimien sopeuttamisessa huomioitavista asioista

Yhteistyössä Kaupan liitto ja PTY
Versio 20.8.2021

KAUPAN LIITTO

Päivittäistavarakauppa ry

PTY

Tausta

- Tässä ohjeessa kuvataan edellytyksiä ja tapoja kaupan koronatoimenpiteiden suhteuttamiseksi tautitilanteeseen.
- Ohje on laadittu yhteistyössä Kaupan liiton ja PTY:n kesken kuullen viranomais- ja asiantuntijatahoina THL:ää, Työterveyslaitosta sekä Aluehallintovirastoa.
- Ohjeessa huomioidaan:
 - Tartuntatautilaki ([1227/2016](#))
 - Aluehallintovirastojen [määräykset ja päätökset](#)
 - STM:n ohjauskirje: Epidemiavaiheisiin perustuvat suositukset ja rajoitukset epidemian leviämisen estämiseksi ([10.5.2021](#))
 - Hallituksen koronarajoitusten purkamissuunnitelma ([21.4.2021](#))
- Suomessa on 6.5. alkaen siirrytty alueelliseen viranomaisten päätöksentekoon ja palattu epidemian tilannekuvan kuvaamisessa vaiheisiin **perustaso, kiihtymisvaihe ja leviämisvaihe**.
- **Kaupan liiton ja PTY:n pääviesti on, että koronatoimenpiteet pidetään (mm. taudin deltamuunnoksen aiheuttaman) tautitilanteen epävarmuuden vuoksi ennallaan koko Suomessa.**
 - Tätä ohjetta on päivitetty 20.8.21 ohjeen nimen osalta. Lisäksi suositeltiin jatkamaan koronatoimenpiteitä kaupoissa toistaiseksi.
- Ohjeen tarkoituksena on tukea yritysten sisäistä päätöksentekoa, mutta yritykset tekevät lopulliset päätöksensä itsenäisesti oman toimintansa huomioiden.

Tartuntatautilain (1227/2016) vaatimukset

58 c §: Velvoitteet, voimassa kaikkialla Suomessa 31.12.2021 saakka (laki [447/2021](#))

Tilojen hallinnasta vastaavan tulee huolehtia, että:

- 1) asiakkailta ja osallistujilla on mahdollisuus käsien puhdistamiseen;*
- 2) asiakkaille ja osallistujille annetaan riittävän etäisyyden ylläpitämistä, käsien puhdistamista ja muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä koskevat toimintaohjeet; ja*
- 3) tilojen ja pintojen puhdistamista tehostetaan sen lisäksi, mitä muualla kyseisen toiminnan osalta puhdistamisesta säädetään.*

Tässä pykälässä tarkoitettujen tilojen hallinnasta vastaavan toimijan tulee lisäksi järjestää asiakkaiden ja osallistujien oleskelu sillä tavoin väljästi, kuin se kyseisen toiminnan erityispiirteet huomioon ottaen on mahdollista ja sijoittaa mahdolliset asiakaspaikat riittävän etäälle toisistaan.

58 d §: Voimassa 31.12.2021 saakka (laki [447/2021](#))

Jos on ilmeistä, että 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja epidemian leviämisen estämiseksi on välttämätöntä, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakastilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa. Toimija voi toteuttaa velvoitteensa toimintansa erityispiirteet huomioon ottavalla tavalla. Aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavan päätöksen, jos toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut velvoitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja velvoitteita.

Päätös saadaan tehdä, jos sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 25; ja kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautirypäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Päätöksen saa tehdä enintään kuukauden ajaksi kerrallaan. Päätös on välittömästi kumottava, jos tässä pykälässä säädetyt edellytykset eivät enää täyty.

58 h §: Kirjallinen suunnitelma liittyen 58 d §:ään

58 g §: Tilojen sulkeminen koskee kauppakeskuksen yleisiä tiloja, ml. leikkipaikat ja levähdyspenkit

Leviämisvaihe

- TtL 58 c § voimassa koko maassa sekä d ja h §:t kunnan tai aluehallintoviraston päätöksellä

Viranomaismääräykset ja -suositukset

- Kunnan ja aluehallintoviraston sitovat määräykset
- Suositus laajasta etätyöstä sekä kasvomaskien käytöstä väestölle ja työnantajille
- Suositus alueellisille viranomaisille jatkaa tartuntatautilain 58 d §:n mukaisten päätösten antamista tilojen käytöstä tarvittaessa (mm. lähikontaktien tosiasiallinen välttäminen)
- Matkustusrajoitukset Suomeen sekä yleissuositus välttää tarpeetonta matkustamista (ei sidonnainen epidemian vaiheisiin Suomessa)

Toimenpiteet myymälässä

- Lainsäädännön velvoittamat:
 - Käsihuuhdetta tarjolla
 - Tilojen tehostettu siivous ja puhdistus
 - Tehostettu viestintä turvallisen asioinnin ja työskentelyn tarkeydestä
 - Turvavälin pitäminen oltava tosiasiallisesti mahdollista (58 d §:n alueelliset viranomaispäätökset voimassa)
 - Pistemäisten ruuhkien välttäminen
 - 58 h §:n edellyttämä suunnitelma
- Ei kevennetä käyttöön otettuja koronatoimenpiteitä:
 - Maskin käyttö
 - Pleksisuojuukset käytössä
 - Ei ruuhkaisia kampanjatapahtumia
 - Koronaturvalliset työvuorojärjestelyt
 - Riskiryhmien asiointiajat ennallaan

Kiihtymisvaihe

- TtL 58 c § voimassa koko maassa sekä d ja h §:t kunnan ja aluehallintoviraston päätöksellä

Viranomaismääräykset ja -suositukset

- Kunnan ja aluehallintoviraston sitovat määräykset
- Suositus etätyöstä
- Suositus alueellisille viranomaisille jatkaa tartuntatautilain 58 d §:n mukaisten päätösten antamista tilojen käytöstä tarvittaessa (mm. lähikontaktien tosiasiallinen välttäminen)
- Alueellinen viranomainen voi suositella leviämisvaiheen toimenpiteitä ennakoivasti
- Matkustusrajoitukset Suomeen sekä yleissuositus välttää tarpeetonta matkustamista (ei sidonnainen epidemian vaiheisiin Suomessa)

Toimenpiteet myymälässä

- Lainsäädännön velvoittamat:
 - Käsihuuhdetta tarjolla
 - Tilojen tehostettu siivous ja puhdistus
 - Tehostettu viestintä turvallisen asioinnin ja työskentelyn tärkeydestä
 - Turvavälin pitäminen oltava tosiasiallisesti mahdollista (mikäli 58 d §:n edellytykset täyttyvät)
 - Pistemäisten ruuhkien välttäminen
 - 58 h §:n edellyttämä suunnitelma
- Ei kevennetä käyttöön otettuja koronatoimenpiteitä laajasti:
 - Maskin käyttö
 - Pleksisuojuukset käytössä
 - Ei ruuhkaisia kampanjatapahtumia
 - Koronaturvalliset työvuorojärjestelyt
 - Riskiryhmien asiointiajat ennallaan
 - Ei kevennetä, jos 58 d §:n määräykset voimassa

Perustaso

- TtL 58 c § voimassa koko maassa sekä d ja h §:t tarvittaessa kunnan ja aluehallintoviraston päätöksellä

Viranomais määräykset ja -suositukset

- ~~Kunnan ja aluehallintoviraston sitovat määräykset mikäli 58 d §:n edellytykset täyttyvät~~
- Suositus, että käsi- ja yskimishygieniaa, **osittain** kasvomaskin käyttöä sekä etäisyyksiä koskevat käytännöt jatkuvat
- Alueellinen viranomainen voi suositella kiihtymisvaiheen toimenpiteitä ennakoivasti
- Matkustusrajoitukset Suomeen sekä yleissuositus välttää tarpeetonta matkustamista (ei sidonnainen epidemian vaiheisiin Suomessa)

Toimenpiteet myymälöissä

- Lainsäädännön velvoittamat:
 - Käsihuuhdetta tarjolla
 - Tilojen tehostettu siivous ja puhdistus
 - Tehostettu viestintä turvallisen asioinnin ja työskentelyn tärkeydestä
 - ~~Turvavälin pitäminen oltava tosiasiallisesti mahdollista (mikäli 58 d §:n edellytykset täyttyvät)~~
 - ~~Pistemäisten ruuhkien välttäminen~~
- Ei kevennetä käyttöönotettuja koronatoimenpiteitä:
 - Maskin tai visiirin käyttö
 - Pleksisuojuukset käytössä
 - Ei ruuhkaisia kampanjatarpeita
 - Koronaturvalliset työvuorojärjestelyt
 - Riskiryhmien asiointiajat ennallaan

Tilanteen seuranta ja yhteistyö

- Kaupan liitto ja PTY suosittavat, että kaupan yritykset
 - Seuraavat tarkasti
 - tartuntatautilain ([1227/2016](#)) vaatimuksia sekä aluehallintovirastojen alueellisesti voimassa olevia päätöksiä
 - koronaepidemia: alueiden tilanne, suositukset ja rajoitukset ([THL](#))
 - alueellisten koronakoordinaatioryhmien päätöksiä ja ohjeita
 - sairaanhoitopiirien internetsivuja ja lehdistötiedotteita
 - Ylläpitävät ja pitkällä aikavälillä kehittävät valmiuttaan tarvittaessa myös lisätä turvallisen asioinnin käytäntöjä
 - Ylläpitävät ja kehittävät tilanteen ja viranomaisohjeiden tehostetun seurannan käytäntöjään
- Pandemiariskien lisäksi useat muut riskit edellyttävät sekä viranomaisilta että elinkeinoelämältä entistä enemmän tarkastelua jatkossa
- **Kaupan liitto ja PTY päivittävät tätä ohjetta tarpeen mukaan linjassa viranomaisten suositusten kanssa**

KAUPAN LIITTO

Päivittäistavarakauppa ry

PTY

Ohjeen laatinut työryhmä:

Lauri Kulonen
Terhi Kuljukka-Rabb
Anna Salminen
Tea Taivalkoski